

Siniaalto Ry:lle kohdennettu avustus päihdekuntoutujien päiväkeskustoimintaan ja yhteisöllisten toimintojen tukemiseen

Arjen tuen palveluista on järjestetty päiväkeskustoimintaa kaikille asiakasryhmille: vanhuksille, vammaisille ja mielenterveyskuntoutujille. Näille asiakasryhmille toimintaa on järjestetty kaupungin omana toimintana. Päihdekuntoutujille päivätoimintaa järjestetään yhteistyössä 3. sektorin kanssa avustusperusteisesti. Päihdehuoltolaki 3 § edellyttää, että kunta huolehtii siitä, että päihdehuoltoa järjestetään sisällöllisesti ja laajuudeltaan sellaiseksi kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää.

Äänekoskella eri taajamissa runsaasti päihteitä käyttäviä asukkaita on ohjattu asumaan keskitetysti sinne, missä tarjolla on matalankynnyksen päihdetyötä ja päihhteettömyyden tukea. Siniaalto ry:n päiväkeskustoiminta on ennaltaehkäisevää ja matalankynnyksen kaikille avointa toimintaa, eikä siinä mukana oleminen ole perustunut asiakkuuteen vaan toimintaan on voinut osallistua kuka vaan. Toimintaa on kohdennettu erityisesti asuinalueille, joissa tarvetta on esiintynyt. Arjen tuen ja Siniaalto ry:n yhteistyö on jatkunut vuosia ja toiminnassa mukana oleville on syntynyt luottamusta pitkäaikaiseen toimijaan ja toimintamuotoon. Päivätoiminta on kuitenkin Siniaalto ry:n itsenäisesti toteuttamaa toimintaa ja se on pystynyt reagoimaan erilaisiin tilanteisiin ja tarpeisiin joustavasti. Siniaalto ry on järjestänyt toimintaa kahdessa eri taajamassa, kolmessa eri toimipisteessä. Toimintaa on järjestetty Suolahdessa Katvelankadulla ja Äänekoskella Lähteenkadulla sekä Likolahdessa. Toimintaan on liittynyt päiväkeskustilojen yhteydessä olevien talojen ja siellä asuvien henkilöiden sosiaalinen isännöinti ja apu myös viikonloppuisin. Päiväkeskuksien sijainti on taloissa ja alueilla, joissa runsaasti päihteitä käyttäviä asukkaita asuu paljon ja huomioitavaa on, että toimintojen saatavuus asunnon lähellä on tukenut monien päihdekuntoutujien kotona asumista ja siellä selviytymistä sekä rauhoittanut asuinalueita. Avustuksen myöntäminen Siniaalto ry:lle on näin ollen tukenut myös perusturvan asettamien tavoitteiden toteuttamista.

Päiväkeskustoimintaan on liittynyt toimintaan osallistuvien kokonaisvaltainen tukeminen, tarvittaessa heidän hakeminen mukaan toimintapäiviin tai avustaminen asioinneissa, mm. apteekki, Kela. Tavoitteena toiminnalle on tarjota kävijöille terveyteen liittyvää tukea ja neuvontaa, mm. terveystupa-toiminnalla, avustamalla erilaisten hakemuksien täyttämässä, antamalla neuvontaa ja ohjausta terveellisempiin elämäntapoihin, ravitsemukseen, hygieniaan jne. Tärkeänä toimintamuotona on ollut mahdollisuus lämpimään ateriaan ja kahviin. Lisäksi päiväkeskus on tarjonnut harrastuksellista toimintaa, mm. erilaisen liikunnan, musiikin, huonekalujen ja vaatteiden korjauksen, mattopyykin, marjankeruun ym. retkien ym. muodossa. Toiminnan järjestämisessä on pyritty huomioimaan erilaiset juhlapyhät ja teemapäivät, mm. asunnottomien yö.

Siniaallon päivätoiminnassa mukana olleet ovat pääosin olleet pitkäaikaisesta päihdeongelmasta kärsiviä, joilla elämänhallinnassa on monia haasteita. Usein he ovat

syrjäytyneitä ja monisairaita. Moni kävijöistä ei ole enää mm. työvoimapolitiittisen toiminnan piirissä ja ilman ehkäisevää toimintaa he käyttävät paljon eri viranomaisten palveluita mm. sosiaalipalvelut, perusterveydenhuolto, erikoissairaanhoido, poliisi, sairaankuljetus, palokunta. jne. Tuki päihdeettömyyteen ja jo lyhytkin raittius tukee heidän kokonaisvaltaista toimintakykyä ja terveyttä sekä vähentää edellä mainittujen palveluiden käyttöä. Tuen avulla raittius saattaa olla myös melko pitkäaikaista, vaikka monenkaan kohdalla ns. täysraittius ei toteudukaan. Toiminnalla tuetaan samalla myös heidän osallisuutta yhteiskuntaan sekä mahdollistetaan vertaistuki. Ryhmänä pitkäaikaiset päihdeiden käyttäjät ovat haavoittuvia, usein monien palveluiden ulkopuolella olevia. He ovat monesti ryhmä, joka jää vaille tarvitsemaansa apua ja tukea, jolloin ongelmat kasautuvat eivätkä välttämättä ole enää edes korjattavissa raskaankaan palvelun turvin. Hoitamattomana kohderyhmän sairaudet aiheuttavat sekä inhimillistä kärsimystä että kustannuksia sosiaali- ja terveystaloudissa. Päihdeiden käyttäjiin kohdistuva ennaltaehkäisevä työ vähentää erityisesti mm. terveydenhuollon sairaalahoidon tarvetta sekä siihen liittyvien tukipalveluiden käyttöä, mm. sairaankuljetus.

Siniaalto ry:lle on myönnetty tukea Äänekosken kaupungin toimesta useita vuosia samoin perustein. Avustus on myönnetty Arjen tuen vastuualueelta päihdekuntoutujien avoimeen päiväkeskustoimintaan ja yhteisöllisten toimintojen tukemiseen 2500 €/kk vuodelle 2020. Avustus on kohdistunut toimintaan, jonka luonne on sellainen, että sen tuotteistaminen on haasteellista ja näin ollen kilpailuttaminen ei ole perusteltua eikä tarkoituksenmukaista. Kävijöitä on tilastoitu avustetun toiminnan piirissä olleiden yhteensä 4500 käyntikertaa vuonna 2019 aikana, keskimäärin kävijöitä toiminnoissa on ollut yhteensä 15-25 kävijää/pvä. Siniaalto ry toimittaa raportin avustetusta toiminnasta Arjen tuen vastuualueelle vuosittain toimintakertomuksen muodossa. Arjen tuen vastuualueelle on varattu määräraha avustukseen v. 2020.

Vuonna 2020 perusturvan toimialalla on valmisteltu yhteisiä avustusperusteita, jotka tulevat lautakunnan käsiteltäväksi ja hyväksyttäväksi syksyllä 2020 ja on tavoite ottaa käyttöön v. 2021 alusta alkaen. Tällöin myös Siniaalto ry:lle myönnetty avustus tulee uudelleen harkittavaksi ja myönnettäväksi uusien avustusperusteiden mukaisesti.

(Valmistelija: palvelujohtaja Saara Paananen puh. 0400 115 656; perusturvajohtaja Saara Kuusela puh. 040 579 4573)